

Rzepak (*Brassica napus* L.)

Charakterystyka:

Nazwa gatunkowa rzepaku to kapusta rzepak (*Brassica napus* L.). w ramach tego gatunku wyróżnia się trzy typy roślin użytkowanych rolniczo: w postaci korzeni (brukiew – ssp. *rapiera* (Metzg.) Sinsk.), liści lub nasion, do których zalicza się najbardziej rozpowszechniony w uprawie rzepak oleisty (ssp. *oleifera* (Metzg.) Sinsk.). Podgatunek ten cechuje się wysoką zawartością tłuszczu w nasionach i wstępnie w formie jarej i ozimej. Do dziś w basenie morza rodzimego rosną dzikie formy rzepaku.

W warunkach europejskich rzepak stanowi podstawowy surowiec do produkcji oleju na cele konsumpcyjne i przemysłowe (biopaliwa). W Polsce uprawia się głównie form ozimę ze względu na lepsze plonowanie. Rzepak jest jednak bardzo wrażliwy na przemarzanie. Roślina dorasta do 150 cm wysokości, łodyga jest prosta i podobnie jak liście pokryta woskowym nalotem, która nadaje roślinie błękitnozielony kolor. Czteropłatkowe, żółte kwiaty zebrane są w groniaste kwiatostany liczące do 50 kwiatków. Owocem jest wielonasienna (do 40 szt.) łuszczyzna. Nasiona są drobne (masa 1000 nasion to 5 g), kuliste o barwie od czerwono-brunatnej do czarnej.

Uprawa:

Rzepak ma duże wymagania glebowe dlatego może być uprawiany tylko na glebach II i III klasy bonitacyjnej. Najlepszym przedplonem dla rzepaku jest min. koniczyna. Wymaga intensywnego nawożenia oraz intensywnej ochrony chemicznej, ze względu na swoją wrażliwość na patogeny. Zbiór rzepaku przypada wcześniej, zwykle na I połowę lipca

Odmiany:

Spotykane w uprawie odmiany rolnicze można podzielić na odmiany tradycyjne (konwencjonalne) i jako ciowo ulepszone. Odmiany tradycyjne należy jednak uznać za historyczne, ponieważ ich uprawy na masową skalę zostały zarzucone w latach 80. XX wieku. Obecnie uprawiane odmiany charakteryzują się olbrzymi zmiennością co wynika z dużego znaczenia ekonomicznego uprawy rzepaku.

Piśmiennictwo:

Szempliński W. (red.), 2012, Rośliny rolnicze, Wydawnictwo UWM, Olsztyn;
Ceglarek F. (red.) 2002, Szczegółowa uprawa roślin rolniczych: Morfologia i biologia roślin, Wydawnictwo Akademii Podlaskiej, Siedlce

uprawa rzepaku
(fot. Alwok, GNU Free Documentation License)

